

Verslag van de speciale bijeenkomst rond het behoud van het Jongeriuscomplex, 31 januari 2007 in het Academiegebouw te Utrecht

Antoni Folkers, architect en voorzitter van de dan een maand oude Stichting Vrienden van het Jongeriuscomplex heet de ongeveer tweehonderd aanwezigen welkom, in het bijzonder mevrouw zuster Aletta Jongerius en mevrouw Van Seumeren- Jongerius, de twee dochters van Jan Jongerius, stichter van het complex, die nog in leven zijn. Ook heet hij speciaal welkom Hella Jongerius, ontwerpster en Agnes Jongerius, voorzitter van de FNV, twee nazaten uit deze tak van de familie met landelijke bekendheid.

Antoni Folkers licht het doel van de Stichting toe: het belang van dit bedrijfshistorisch- en architectuurhistorisch erfgoed onder de aandacht brengen en de mogelijkheden voor de toekomst bespreken. De Stichting is er van overtuigd dat er voldoende mogelijkheden zijn om het – nu verwaarloosde - complex ook in de toekomst weer nieuw leven te geven. Het woonhuis is in het verleden al de monumentstatus verleend, maar het kantoorgebouw is men daar bij 'vergeten'.

Hij is trots op wat de Stichting in de eerste maand van haar bestaan al voor elkaar heeft gekregen; de organisatie van deze avond en de tentoonstelling over het complex in het architectuurcentrum Aorta. Hij wil speciaal de inrichtsters van deze tentoonstelling, historica Bettina van Santen en architect Belinda van Buiten daarmee complimenteren.

Frans van Seumeren, voormalig directeur van Mammoet en een van de kleinkinderen van Jan Jongerius, vertelt het een en ander over de persoon Jan Jongerius die in de crisistijd een bedrijf met 500 man personeel van de grond wist te krijgen. De in de geschiedenis van Utrecht belangrijke katholieke zakenman was bovendien een sociaal voelend en handelend

mens wat hem een pauselijke onderscheiding opleverde. Van Seumeren schetst de opkomst en ondergang van het bedrijf en de geschiedenis van het complex met het opmerkelijke woonhuis en het daar onlosmakelijk aan verbonden kantoorgebouw en de tuin. Hij illustreert zijn verhaal met de vertoning van een stukje van de grote hoeveelheid filmmateriaal die nog bewaard is gebleven.

Daarna is het woord aan Prof. Ir. Hubert-Jan Henket, architect en erevoorzitter van DOCOMOMO, de internationale organisatie die zich inzet voor het documenteren en conserveren van gebouwen, landschappen en stedenbouwkundige ensembles van de Moderne Beweging. Hij laat het verschil zien tussen de Noord-Amerikaanse skylines van de grote steden, die allemaal op elkaar lijken, en de architectonische rijkdom van de Europese steden waar gebouwen uit verschillende tijdperken naast elkaar te vinden zijn. Hij vindt het van groot belang dat we met z'n allen – overheden, bedrijfsleven en particulieren onze verantwoordelijkheid nemen om deze rijkdom te behouden en te vergroten door ook de producten uit meer recente geschiedenis te bewaren en te koesteren. Het Jongeriuscomplex is een goed voorbeeld van belangrijk industrieel erfgoed in Utrecht, temeer nog omdat er uit deze periode, de crisistijd, weinig te erven is omdat er door geldgebrek weinig is ontstaan.

Het publiek maakt uitgebreid gebruik van de mogelijkheid vragen te stellen. Het blijkt dat er verschillende groepen aanwezig zijn die zich uitermate betrokken voelen bij het Jongeriuscomplex. Naast een grote vertegenwoordiging uit alle generaties van de familie Jongerius en de gerelateerde families Van Seumeren en Ter Steege zijn er mensen aanwezig van het ministerie van Defensie dat het complex onder zijn hoede heeft gehad, voormalig werknemers bij de firma Jongerius en cultuurhistorisch geïnteresseerden. Men vraagt zich af hoe het zo gekomen is dat niet het hele complex onder monumentenzorg valt, wat de plannen zijn met de omgeving van het complex en wat er concreet moet gebeuren om kantoor en tuin voor sloop te behoeden.

Men maakt van de gelegenheid gebruik om hierover de aanwezige wethouder van Ruimtelijke Ordening van de gemeente Utrecht de heer Harrie Bosch te bevragen. Deze wil geen concrete toezeggingen doen en kan ook nog geen uitspraken doen over de invulling van het gebied, maar zegt dat de zaak beslist zijn aandacht heeft.

Antoni Folkers herhaalt nogmaals de argumenten van de Stichting waarom men denkt dat er goede mogelijkheden zijn tot behoud van het geheel: De staat waarin beide gebouwen verkeren maakt een restauratie goed mogelijk. In de familie is nog veel bewaard aan aankleding. Bovendien is de extra oppervlakte die door het kantoor in beslag wordt genomen doordat het een ondiep gebouw is, beperkt. De Stichting ziet wel in dat behoud van loodsen en andere fabrieksgebouwen buiten het kantoor niet haalbaar is, maar deze gebouwen zijn dan ook niet van hoge kwaliteit of karakteristiek. Het kantoorgebouw dat bij de aanvraag van de monumentstatus ten onrechte met die andere fabrieksgebouwen op een hoop is gegooid, is dat nadrukkelijk wel.

Na afloop van de bijeenkomst in het Academiegebouw maken de meeste aanwezigen nog gebruik van de gelegenheid om bij een hapje en drankje de tentoonstelling te bekijken die in het architectuurcentrum Aorta is ingericht. Op de tentoonstelling zijn foto's, correspondentie en objecten te zien afkomstig uit de familiekring, die een bijzonder beeld schetsen van het bedrijf, de familie, de gebouwen en de levensstijl van Jan Jongerius.

Marga Mulder